

Warszawa, dnia 12 grudnia 2017 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych
ustaw**

(druk nr 679)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw ma na celu zmianę organu odpowiedzialnego za pobór opłaty elektronicznej, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3 tej ustawy, oraz opłaty za przejazd autostradą, o której mowa w art. 37a ust. 1 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym.

Od dnia 3 listopada 2018 r. opłaty te, w miejsce Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, pobierał będzie Główny Inspektor Transportu Drogowego.

W dotychczasowym stanie prawnym Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad pobiera:

- opłatę elektroniczną za przejazd po drogach krajowych lub ich odcinkach, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 13ha ust. 6 ustawy o drogach publicznych,
- opłatę za przejazd autostradą na podstawie art. 37a ust. 1a pkt 1 ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym.

Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad powierzył przygotowanie, budowę, wdrożenie i eksploatację systemów poboru tych opłat (tzw. Krajowy System Poboru Opłat – KSPO) podmiotowi wybranemu w drodze przetargu, zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych. Jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy, umowa z wyłonionym w tym trybie wykonawcą – konsorcjum spółek, m.in. Kapsch Telematic Services Sp. z o.o., została zawarta przez GDDKiA w dniu 2 listopada 2010 r. na okres 8 lat, co oznacza, że wygasa ona

z dniem 2 listopada 2018 r. Dyrektor prowadzi postępowanie w celu wyłonienia kolejnego wykonawcy systemu.

W uzasadnieniu do projektu ustawy stwierdzono, że negatywnymi konsekwencjami przekazania zadań związanych z poborem opłat drogowych są:

- ponoszenie przez Skarb Państwa nadmiernych kosztów funkcjonowania KSPO ze względu na konieczność uwzględnienia marży dla wykonawcy systemu;
- konieczność każdorazowego wyboru wykonawcy KSPO w ramach długotrwałej procedury zamówienia publicznego, co stanowi bardzo istotne ryzyko dla ciągłości funkcjonowania systemu;
- ograniczona wiedza administracji rządowej co do szczegółowej architektury technicznej oraz sposobu funkcjonowania KSPO, w związku z powierzeniem niemal wszystkich czynności dotyczących poboru opłat prywatnemu wykonawcy;
- podział czynności związanych z poborem opłat oraz czynności kontrolnych pomiędzy różne organy administracji rządowej, co utrudnia prowadzenie sprawnej i efektywnej kontroli prawidłowości uiszczenia opłaty elektronicznej.

W ustawie proponuje się powierzenie poboru opłaty elektronicznej oraz opłaty za przejazd autostradą Głównemu Inspektorowi Transportu Drogowego. Rozwiązanie takie uzasadniono faktem, iż Inspekcja Transportu Drogowego jest dotychczas jedynym podmiotem wykonującym czynności z zakresu kontroli prawidłowości uiszczenia tych opłat

W art. 1 w pkt 1 noweli, zmieniającym art. 13hb ustawy o drogach publicznych, wskazano, że opłatę elektroniczną pobiera Główny Inspektor Transportu Drogowego.

Główny Inspektor Transportu Drogowego będzie mógł powierzyć, w drodze porozumienia, wykonywanie w jego imieniu niektórych czynności związanych z poborem opłaty elektronicznej, w tym przygotowanie, wdrożenie, budowę lub eksploatację elektronicznego systemu poboru tej opłaty, oraz z kontrolą prawidłowości jej uiszczenia:

- 1) organom administracji rządowej;
- 2) Bankowi Gospodarstwa Krajowego;
- 3) instytutom badawczym;
- 4) instytucjom gospodarki budżetowej;
- 5) innym podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1–3a ustawy – Prawo zamówień publicznych (jednostki sektora finansów publicznych, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby prawne utworzone w

szczególным celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym, z przeważającym udziałem środków publicznych).

Główny Inspektor Transportu Drogowego w związku z poborem opłaty elektronicznej oraz kontrolą prawidłowości jej uiszczenia będzie mógł zlecić innym podmiotom wyłącznie:

- 1) produkcję, dostawę, serwis i wymianę urządzeń na potrzeby pobierania tych opłat do instalacji w pojazdach samochodowych;
- 2) produkcję, dostawę, instalację, usuwanie, a także utrzymanie, serwis i wymianę takich urządzeń;
- 3) produkcję, dostawę, utrzymanie, serwis i wymianę pojazdów służących do kontroli prawidłowości uiszczenia opłaty elektronicznej;
- 4) świadczenie usług telekomunikacyjnych zapewniających wymianę danych pomiędzy urządzeniami i elementami elektronicznego systemu poboru opłat, a także innych usług towarzyszących, umożliwiających pobór opłaty elektronicznej lub kontrolę prawidłowości jej uiszczenia;
- 5) produkcję, dostawę, instalację oraz wdrożenie urządzeń i elementów elektronicznego systemu poboru opłat, w tym infrastruktury teleinformatycznej oraz oprogramowania, a także ich serwis i utrzymanie.

Obsługę użytkowników elektronicznego systemu poboru opłaty elektronicznej, w tym w zakresie udostępniania urządzeń do instalowania w pojazdach oraz wnoszenia opłaty elektronicznej, Główny Inspektor Transportu Drogowego będzie mógł zlecić w szczególności przedsiębiorcom prowadzącym stacje benzynowe, organizacjom zrzeszającym przewoźników drogowych o zasięgu ogólnokrajowym i operatorom pocztowym.

Na podstawie art. 13o ustawy o drogach publicznych, Główny Inspektor Transportu Drogowego uzyska uprawnienie do instalowania w pasie drogowym dróg krajowych, stacjonarnych i przenośnych urządzeń służących do poboru lub kontroli prawidłowości uiszczenia opłaty elektronicznej oraz poboru opłaty za przejazd autostradą, wraz z fundamentami, konstrukcjami wsporczymi oraz przynależnymi elementami wyposażenia. Instalacja tych urządzeń odbywać się ma w sposób niepowodujący zagrożeń dla bezpieczeństwa użytkowników drogi, po uzgodnieniu z zarządcą drogi warunków, jakie należy spełnić w tym zakresie.

Art. 20g ustawy o drogach publicznych w dotychczasowym brzmieniu stanowi, że Straż Graniczna w związku z realizacją zadań określonych w ustawie o Straży Granicznej, może

instalować stacjonarne urządzenia służące do obserwacji i rejestracji obrazu zdarzeń na drogach. Na podstawie zmienionego art. 20g (art. 1 pkt 8 noweli), uprawnienie do instalowania stacjonarnych i przenośnych urządzeń służących do obserwacji i rejestracji obrazu zdarzeń na drogach, wraz z fundamentami, konstrukcjami wsporczymi oraz przynależnymi elementami wyposażenia, przysługiwać będzie:

- 1) Straży Granicznej w związku z realizacją zadań określonych w ustawie o Straży Granicznej, na obszarze strefy nadgranicznej w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie granicy państwowej;
- 2) organom Krajowej Administracji Skarbowej w związku z realizacją zadań określonych w ustawie Krajowej Administracji Skarbowej;
- 3) Inspekcji Transportu Drogowego w związku z realizacją zadań określonych w ustawie o transporcie drogowym.

W art. 2 noweli zaproponowano zmianę w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Pozwolenia na budowę nie będzie wymagała budowa urządzeń instalowanych w pasie drogowym dróg publicznych, wraz z fundamentami, konstrukcjami wsporczymi oraz przynależnymi elementami wyposażenia służących do:

- zarządzania drogami, w tym do wdrażania inteligentnych systemów transportowych,
- zarządzania ruchem drogowym, w tym urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- poboru lub kontroli prawidłowości uiszczenia opłaty elektronicznej oraz poboru opłaty za przejazd autostradą

W art. 37gb ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (art. 3 pkt 4 noweli), zaproponowano zastosowanie do systemu poboru opłat za przejazd autostradą rozwiązań analogicznych do tych, które przewidziano w ustawie o drogach publicznych w odniesieniu do poboru opłaty elektronicznej. Przepisy te będą wyznaczać zasady powierzania przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego czynności z zakresu poboru opłaty za przejazd autostradą innym podmiotom.

Nowelizacja ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (art. 4 noweli) jest konsekwencją zmian proponowanych w ustawie o drogach publicznych i powierzeniem Głównemu Inspektorowi Transportu Drogowego nowych zadań. Wart. 48 ust. 2 ustawy o transporcie drogowym wskazano, że Inspekcja jest powołana również do poboru opłaty elektronicznej, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia o drogach publicznych,

oraz opłaty za przejazd autostradą, o której mowa w art. 37a ust. 1 ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym.

Zmiana art. 53 ust. 3 ustawy o transporcie drogowym ma na celu umożliwienie powołania więcej niż jednego Zastępcy Głównego Inspektora Transportu Drogowego, co jest uzasadnione przekazaniem Inspekcji nowych zadań z zakresu poboru opłat.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, w art. 55a ustawy o transporcie drogowym określono zasady przetwarzania przez Inspekcję Transportu Drogowego danych osobowych. W art. 55b określono z kolei zasady udostępniania danych osobowych innym organom państwowym.

W art. 77a ustawy o transporcie drogowym uregulowano kwestie związane z czasem pracy inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego. Czas pracy takich pracowników nie będzie mógł przekraczać 8 godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 3 miesięcy.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa uchwalona przez Sejm na 53. posiedzeniu w dniu 8 grudnia br. pochodziła z przedłożenia rządowego (druk sejmowy nr 2048, wpłynął do Marszałka Sejmu w dniu 22 listopada 2017 r.). Projekt ustawy skierowano do I czytania na posiedzeniu Komisji Infrastruktury. Posłowie odrzucili dwie poprawki zgłoszone w II czytaniu.

Za przyjęciem ustawy głosowało 241 posłów, przy 201 głosach przeciw i 2 wstrzymujących się.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Maciej Telec

Główny legislator